

Ispitna pitanja iz predmeta
KRIMINOLOGIJA
Akadske i Strukovne studije
(Školska 2010/2011)

PRVO PITANJE

1. O interesovanju za zločin; Naučna perspektiva
2. Osnovni pojmovi u kriminologiji
3. Definicija kriminologije i njene bitne crte kao nauke
4. Različita shvatanja zločina - uža i šira odredba
5. Zločin i devijantnost
6. Odnos kriminologije sa drugim krivičnim naukama;
Kriminologija i tzv. kriminološke discipline
7. Značaj kriminologije za krivično pravosuđe;
Odnos administracije prema rezultatima istraživanja
8. Primenjena (aplikativna) kriminologija
9. Položaj i uloga kriminologa; Etički kodeks
10. Metod i metodologija; Pojam i vrste istraživanja;
Evaluativna istraživanja; Postupak naučnog saznanja
11. Metod i predmet istraživanja; Metod i teorija
12. Podela metoda prema prirodi podataka i prema načinu pristupanja predmetu
13. Istorijske i komparativne studije; Studije predviđanja
14. Klinički metod; Prognoza kriminalnog ponašanja
15. Anamnestički metod; Posmatanje sa učestvovanjem
16. "Nenametljiva posmatranja"; Dokumentaciona i analiza sadržaja
17. Uzorak; Ispitivanje straha od kriminaliteta
18. Longitudinalna ispitivanja
19. Eksperiment
20. Primena statističkih metoda u kriminologiji; Metod korelacije
21. Statističke evidencije - podaci koje sadrže, podela statističkih evidencija, kritika
22. Tamna brojka kriminaliteta
23. Studije "samooptuživanja" i studije o žrtvama;
Ocena metoda za rasvetljavanje tamne brojke
24. Brojka preuveličavanja; Značaj primene statistike u kriminologiji
25. Triangulacija metoda
26. Podela teorija;
Klasična škola – osnove učenja i predstavnici (*Beccaria, Bentham, Feuerbach*)
27. Savremeni neoklasicizam; Desni realizam
28. Pozitivizam; Kartografska (*Quetelet i Guerry*)
Antropološka škola (*Lombroso, Garofalo, Ferri*)
29. Biološka shvatanja u kriminologiji
30. Psihoanalitička objašnjenja; Teorija inteligencije; *Eysenckova* teorija ličnosti;
Psihopatija i zločin; Psihosocijalni pravac
31. Francuska škola (*Tarde, Durkheim*); Sociološka škola (*Liszt, Aschaffenburg*);
Teorija istorijskog materijalizma (*Bonger*)
32. Ekološka teorija (*Shaw i McKay, Trasher*)
33. Teorije društvenog konflikta i raskoraka (*Sellin, Cohen, Wolfgang i Ferracuti*);
Delinkvencija u kohorti i u slamovima Portorika; Potkulture mladih
34. Teorije o učenju (*Sutherland, Akers*)
35. Teorije društvenog pritiska (*Merton, Cloward i Ohlin, Sykes i Matza*)
36. Kontrolne teorije (*Reiss i Nye, Reckless, Hirshi*)

37. Nova društvena odbrana (*Gramatica; Ancel*)
38. Interakcionizam i teorija etiketiranja (*Becker; Lemert; Wheeler i Cottrel; Chapman, Katz*)
39. Radikalna kriminologija – rani radovi (*Taylor, Walton & Young; Chambliss*)
40. Kritička kriminologija danas: Levi realizam; Postmodernizam;
Mirotvorna kriminologija (*Quiney; Pepinsky*); Abolicionizam
41. Feministički pristup
42. Teorija racionalnog izbora (*Wilson i Herrnstein; Cohen i Felson*)
43. Nove teorije životne sredine (*Brantinghamovi; Felson*)
44. Teorija kulturalne kriminologije (*Ferrel; Kidd-Hewitt; Burke*)
45. Teorija o muškosti (*Segal; Messerschmidt*)
46. Teorija reintegrativnog postidiivanja (*Braithwaite*);
Komunitarna teorija društvenog poretka (*Cordella*)
47. Teorija životnog ciklusa (*Samson i Laub; Blumstein i Cohen*)
48. Integrativne teorije (*Vila; Barak; Robinson*)
49. Triangulacija teorija – Primer: kultura poricanja (*S. Cohen*)

DRUGO PITANJE

1. Fenomenološka dimenzija kriminalne pojave; Države sa visokom stopom kriminaliteta;
Moguća objašnjenja visoke stope kriminaliteta
2. Države sa niskom stopom kriminaliteta; Studija F. Adler
3. Podaci o kriminalitetu u Srbiji
4. Prognoza kriminaliteta kao masovne pojave
5. Tipologija dela i učinilaca
6. Zločini mržnje
7. Nasilnički kriminalitet – pojam; Koreni nasilja
8. Tradicionalni oblici nasilničkog kriminaliteta (ubistva; proganjanje; silovanje)
9. Noviji oblici nasilničkog kriminaliteta (nasilje u porodici; nasilje među partnerima;
međugeneracijski porodični kriminalitet)
10. Imovinski kriminalitet - pojam, vrste i reagovanje građana; Vandalizam
11. Kriminalitet belog okovratnika i kriminalitet korporacija
12. Korupcija
13. Kompjuterski kriminalitet
14. Organizovani kriminalitet
15. Transnacionalni organizovani kriminalitet; Trgovina ljudima
16. Politički kriminalitet; Terorizam
17. Saobraćajni kriminalitet
18. Dva pristupa uzročnosti u kriminologiji;
Pokušaj objašnjenja kauzaliteta zločina; Švedski primer
19. Dejstvo kriminogenih faktora u razdobljima relativnog društvenog mira
20. Dejstvo kriminogenih faktora u razdobljima socijalnih potresa
21. Bolesti zavisnosti
22. Nedostatak samokontrole kao unutrašnji činilac
23. Kriminalna karijera
24. Viktimološka dimenzija kriminalne pojave; Teorija o životnom stilu;
Podele žrtava (*von Hentig; Fattah*)
25. Delikti bez žrtve

TREĆE PITANJE

1. Vidovi reakcije društva na zločin; Imidž zločina i mitovi o njemu
2. Strah od zločina; Stokholmski sindrom
3. Neformalna kontrola od strane zajednice; Konceptija O. Newmana
4. Kolektivni odgovor na zločin (uzimanje pravde u ruke; samoorganizovanje građana; susedsko nadziranje; patrole građana)
5. Dinamika inkriminacija – krivično pravosuđe i kultura; Hiperinkriminalizacija; Dekriminalizacija; Inkriminalizacija
6. Suština kazne i svrha kažnjavanja; Pravila o odmeravanju kazni
7. Nastanak moderne policije; Grad bez policije
8. Vrste i oblasti policijskih aktivnosti
9. Strategije policijskog delovanja: Delovanje uz saradnju lokalne zajednice; Strategija “razbijenih pozora”
10. Pristup nulte tolerancije; Strategija rešavanja problema; Situaciona prevencija kriminaliteta
11. Diskreciona ocena; Protivrečnost zahteva i sukob uloga; Primena prinude od strane policije
12. Zanimanje policajac: opasnost zanimanja; Stres i potkultura policajaca
13. Zamerke policijskim organima: izdvajanja i efikasnost; Birokratizacija i politizacija
14. Prekoračenje i zloupotreba ovlašćenja; Korumpiranje policije
15. Privatizacija poslova bezbednosti
16. Sudovi i izricanje krivičnih sankcija; Uloga javnog tužioca i branilaca
17. Vrste i težina izrečenih sankcija u Srbiji
18. Zamerke delovanju sudova; Odnos zaprečenih i izrečenih sankcija; Nezavisnost sudstva
19. Nastanak kazne zatvora i ustanova; Stanje u prvim zavodima i njihovi reformatori (*Howard, Frey, Bentham*)
20. Sistemi ćelijskog osamljenja
21. Progresivni sistem (Maconochijev eksperiment; engleska i irska varijanta; kritika)
22. Moderni sistem izvršenja kazne zatvora; Resocijalizacija kao svrha kažnjavanja
23. Individualizacija u izvršenju kazne (opservacija, klasifikacija i kategorizacija); Humano postupanje sa osuđenima
24. Oспорavanje kazne zatvora i njenog cilja
25. Negativan uticaj na zatvorenika (*Clemmer; Sykes*); Osuđenička zajednica
26. Trajanje kazne; Jedna ili više vrsta zatvaranja
27. Prenatranost zavoda i cena izvršenja; Pobune i nasilje među osuđenima
28. Problemi postepenalne pomoći
29. Kritike filozofije tretmana
30. Načini prevazilaženja krize (privatizacija i vaninstitucionalni tretman)
31. Vrste ustanova prema stepenu obezbeđenja; Pojam otvorenih ustanova i izbor osuđenika
32. Alternative kazni zatvora - pojam i vrste
33. Rad u korist zajednice; Kućno zatvaranje i elektronski nadzor
34. Alternative i budućnost kazne zatvora
35. Formalna socijalna kontrola i garantovanje prava čoveka
36. Novi trendovi u kontroli kriminaliteta; Značaj “krugova odgovornosti”
37. Restitutivna i restorativna pravda
38. Dva pristupa postupku prema maloletnicima
39. Kontrola kriminaliteta kao globalni problem

Obavezna literatura:

Ignjatović, Đorđe (2010) *Kriminologija* (deseto izmenjeno i dopunjeno izdanje). Beograd: Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu.